

Forfatter: Udrag fra Pulcinellen

Titel:

Citation: "Fjorten eventyr og fortællinger", i *Fjorten eventyr og fortællinger*, udg. af Marita Akhøj Nielsen , Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, 1989, s. 213.
Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-textsingemann01-shoot-idm140296365585584/facsimile.pdf> (tilgået 10. april 2024)

Anvendt udgave: Fjorten eventyr og fortællinger

og Hvile, der har gjort mig til en ørkesløs Grubler og forbittret mig selv al Fornoelse ved min saakalde Ryggesleshed. Men see! der kommer min dæmoniske Creditor – den Hund af Djævel, jeg har forskrevet mig til! Han seer ud som et jammerligt Bonhæs-Flikværk af et Bundtnagerprodukt uden Liv og Aand – men lur ham! – i den ubetydeligste Skikkelse er han allerfarligst. Forbløffe mig skal han dog ikke! Nu vil jeg kun bede Dem, mine skjonsomme Velyndere! ikke at spare paa Deres ærede Lunger og Haandleder, naar De ret strax vil have den Fornoelse at see Fanden slæbe af med en Sjæl, som ikke er Deres egen!

Under Slutningen af Pulcinellens Tale som Dr. Faust, var der langsomt krobet en uhyre stor Pudelhund-Skikkelse ind paa Bræderne. Dens lodne sorte Hud var saa slet sammenlappet, at man kunde skimte hanc. Medhjælper, den plumpe Blaarræder, der var skjult under Hundeskinden. Der blev almündelig Latter; men under Latteren hørtes et kvindeligt Skrig.

„Ak! Moder! nu kommer Djævelen og henter ham! – janrede en meget smuk, men besynderlig bieg ung Pige i en fattig, men broget og fantastisk Dragt, der stod ved en kogende Kastaniekædel, hvor hun hjalp en gammel Kone med Kogningen. Hun stirrede paa Fjellebodgjølner og det store Hundeskæmsel, der nærmede sig ham. Der var Gru og Angst i hendes vildt glødende Blik. Det sorte Haar flagrede oplost over hendes marmorhvide Kinder, og hun strakte Hænderne satrende ud med en Bevægelse, som hun vilde op paa Bræderne og forsøre ham.

„Tys, stille, Barn! see ikke paa ham!“ – sagde Moderen og greb hendes Haand – stager Fanden ham nu, er det Len som forskyldt Du et ikke den Eneste, han har svoret sig Djævelen i Vold for at ødelægge. Pas Kastanerne, Barn! og see ikke paa ham, der Uhyre!

„Stakkels Margarita!“ – sagde en medlidende Maccaroni-Kogerske og tørte i sin Kjædel – »hon var saamænd ligesaas forstandig, som hun er deilig, men gik fra Vid og Sands over hans Troloshed, det Skarn! – Den hellige Jomfru være hende inadig!«

„Helvedhund!“ – råbte nu Pulcinellen og stirrede paa Hundeskæmslet, der snoede sig i Bugter rundt om ham og knurrede – »vil du være min Herre og Dommer? Er du Andet end et umælende Dyr eller et Fæhoved af Komedian? – er du den mægtige Aand, da vil

gjælde for – saa vis dig i din Majestæt! Med en ringere Natur, end min egen, vil jeg hverken skifte Ord eller prøve Kræfter!»

Hundeskramslæt reiste sig nu paa Bagbenene. Det havde en Hestefod og forfærdelige Kloer. Det sprædede Ild af et Slags Dragesvælg. – Det gribt Pulcinellen i Faustkapoen med den ene Klo og viste ham med den anden et Papir med blodrøde Bogstaver.

«Vel! det har sin Rigtighed! Contracten er udløbet!» – vedblev Pulcinellen og løb vildt med den kvakkende Stemme. – «Vil du flyve til Helled med mig paa min Kappe? Velan!» – Han rev Kappen af sine Skuldre og udbrælte den paa Braderne. – «Det kan skee, naar jeg er færdig og med tilbørlig Pathos har fremsagt min Udgangssrepik for dette æsthensk dannede Publicum!»

Idet nu den unge Pige saa den opreste Djævleskikkelse og de Flammer, den udspyede, styrtede hun med et Krampeskrig i Modrens Arme og blev hastig bortfjernet.

Pulcinellen studeede for et Øieblik, men var strax med igen i sin Rolle. Dog nu var det som Gjøgleren i han; pludselig var forsvunden, og den ødelagte Konstneraand atter vilde udtræde af sin Ruin. Han foer med Haanden over Mundem og borttag udentvivl det skjulte Instrument, der vanheldede hans Stemme. Han vendte sig mod Djævleskikkelsen med sand tragisk Hethed i Blik og Muner, og med sin smukke naturlige Stemme, uden Spor af Ironie og Travestering, fremsagde han paa Italiensk i ubunden Stil den glimrende Replik i Byrons Manfred, hvormed Helten i sin Dodsstund trodser Dæmonen, han har forskrevet sig til, og ligesom tilintetgør ham. Han seer Dæmonernes Fyrste for sig, men træder ham under Øine med sin Aands-Overlegenhed; han føler en større Magt i sin egen Ville, end alle Dæmoners tilsammen. Han bøier sig kun for Nødvendigheden i den Undergang, han selv med Frihed har valgt og beredt sig, medens han endog tilsidst med atheistisk Overmod afviser enhver Aandernagt udenfor sit eget Viesen. «Hvad jeg har øvet – er øvet!» – led der med sandt tragisk Udtryk fra Skuespillerens Læber, og med en Sandhed, som om han udtalte sin egen dybste Folelse, tilføiede han med Haanden knuget mod sit Bryst – »jeg føler en Kval her, som du hverken kan forøge eller formindsk!» Men nu løftede han sit Hoved med en Kraft og Stolthed, som syntes at trodse den evige Dommer selv med de Fordomte, og med afsindig Selvmodsigelse vedblev han: «Den udødelige Aand er ansvarlig for sig selv, men ikke